

ЧУДОМИР ШАРЕНОТО КОЛЧЕ

chitanka.info

От ранни зори е закръстосвал Голо бърдо Щърбакът. Мери го, размерва го и на план го снима. Изпратил го инженерът да допълни нещо и някакви поправки да направи, наредил го, напътил го, дал му за фигурант Миля Котето, натоварил жалоните, взел отвес, призма, ролетки и ключ-ключ-ключ... довякоха се с една нищо и никаква ключалка късно по мрачина в селото. Добре, че свариха отворена още Хаджидончовата кръчма, та преспяха на голите дъски, а то кой знае къде щяха да коват клинци цяла нощ на открито. Да речеш, гостоприемни са инак голобърдчани, знаят да посрещнат и изпратят, ама зависи кой е и защо е. На държавна служба ли е гостът, с инструменти ли е, със стражар ли е, ако ще да е пратен от правителството да свали слънцето от небето и да им го забучи на кол всред селото да им свети денонощно, ще се правят, че не го виждат, ще го отминават и няма да го здрависат даже.

На сутринта, като се разсъяха из село Щърбакът и Мильо Котето, като вирнаха шарените колчета, ще мине край тях някой селянин, ще ги заобиколи като вол налбантница, па като поотмине, ще процеди през зъби:

— Пак градски кучета! Пак изедници дошли! Пак някоя пакост ще отмерят на селото!

Или жена ще присоса, натоварена с цедилка, да речем, ще ги изгледа изниско и ще измърмори през нос: „Помози Бог“, па ще допълни в шепата си:

— Да ви помогне живи да не замръкнете в село дано, кога сте се допилели невикани и неканени просяци! Кой знае коя къща ще изгорите и кой дом ще разплачете.

Кметският наместник, запасен фелдфебел, и той също се не вести никакъв — да се обади поне.

Като съобщи дядо Лулчо разсилният, че са пристигнали, забоботил като из бъчва:

— Писарушки пършиви от инжелерството. Известни ми са. Единият беше писар в щаба на четвърта дружина през войната. Младшия. Долен чин! Гарга! Не искам да ги зная!

И си останал у тях да притяга кочината.

Кръстосал надлъж и нашир селото Щърбакът, гърбутил се с теодолита, държал му Мильо отвесно колчето, търсили полигонови точки, операционни линии, прокарвали, писали, чертали, пладне

дошло, минало и телците повлекли за паша, изгладнели и изжаднели и двамата, а от общинската власт никой не се явява.

Пратил Щърбакът Миля до канцеларията — да помоли разсилния да им купи малко хляб и сирене поне да похапнат; ходил той, върнал се — общината заключена, няма ни разсилен, ни дявол.

— Аз ще ги науча — рекъл Щърбакът. — Събери, Мильо, инструментите и тръгвай след мене!

Като се приготвили, попитали едно дете за къщата на кмета. Нали е стар планоснимач Щърбакът, без да чука, без да вика, намъкнал се право в двора му.

Като се намъкнал, застанал до портата, разперил инструмента, а Миля пратил досам къщата му при кладенеца. Навел се след това, гледа си, бележи си, работи си и от време на време мята с ръка и подвиква на Котето:

— Малко вдясно! Още малко!

Държи Мильо шареното колче, застанал мирно и сериозно, сякаш е взел за почест, а Щърбакът пак си пише, пак си бележи, пак мята ръка и вика:

— Още вдясно! Още малко накъм къщата.

Кметският наместник през това време бил в обора и гледал през една дупка. Като разбрал, че работата отива на зло и къщата му ще хвъркне, поотръскал се от сламата, пообърсал си мустаците, излязъл и засмян се провикнал отдалеч:

— Хоо... Я гледай, я гледай какви скъпи гости ми били пристигнали, а аз да не зная! Добре ми дошли, добре ми дошли! Че кога тъй? Как тъй?

— От снощи — троснал се Щърбакът, без да дигне глава.

— Тъй ли? Хоо!... Пък да ми не доложи своевременно нашият разсилен, гаргата му с гарга! Да не дойде да ми обади, знаеш!

Па като си избърсал още веднъж мустаците с длан, запитал уж нехайно:

— Ами какво такова там до кладенеца, а? Колчето де! Шареното колче, дето го държи милостта му... Да не би да... а, таквоз?...

— Улица ще мине оттам — обадил се пак Щърбакът. — По новото изменение на плана тъй се пада. Дванайсетметрова улица. Колчето показва средата й!

На наместника му плъпнали кокошинки по темето и се заклатил ту на единия, ту на другия крак, ама се въздържал и рекъл пак засмяно:

— А бе я оставете тая работа, джанъм. Подир обяд имате време — и утре е ден. Починете си малко, отдъхнете си...

— Бързаме да свършим — отвърнал Щърбакът, — че до утре вечер инженерът иска планът да е готов, за да го прати на утвърждение.

— Ама не бива така бе, господин Щърбаков!

Не може така! Гости сте ми, стари познати сме, началство бяхме през войната... Не става така! Я кое време е вече, а вий сигурно не сте и хапвали още. Оставете инструментите, починете си, ще отидем горе, ще похапнем, ще посръбнем каквото е дал Господ, па после пак. Тя, царската работа, нали знаеш, край няма. Хайде! Оставете! Оставете!

Хванал го за ръката и го задърпал насила в къщи. Мильо Котето, като видял каква е работата, преглътнал си сухата слюнка, погледнал шареното колче, усмихнал се, оставил го до стената и забърза, и той след тях.

Че като се разбързал оня ми ти кметски наместник, че като се разшетала жена му, като се разтичало домочадието, па бре пържени яйца, бре печени луканки, бре мазно сирене без дупки, бре медове и петмези, а една широка бъклица с мискетово винце се върти като халосана на колело около трапезата и си кълколи пресипнало:

„Къл-къл-къл, къл-къл-къл...“

Колко време са яли и пили планоснимачите в Голо бърдо, не зная, ама по едно време Щърбакът си изгубил полигоновата точка, а на Котето пред очите се завъртели и затанцували цяла талига шарени колчета.

Една неделя след това довършваха плана на селото и работата им беше повечето канцеларска, гдето се вика, и си я работеха на закрито в къщата на наместника, ама го направиха точ в точ и както трябва.

Ех, намаляха му кокошките на човека, луканките му се привършиха до конец и бурето с червено вино зацърка на пресекулки, ама да преместиш една дванайсетметрова улица да ти не мине през къщата и да измениш плана, значи, на едно цяло село без такива едни дребни разноски може ли, а?...

Издание: Чудомир. „Съчинения в три тома“, Подбор и редакция: Петър Пондев и Серафим Северняк. 2 том. Разкази и фейлетони. „Български писател“, С. 1969.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.